„ЗАСТАВА“ излази редовно средом петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на целу годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 107. У Новом Саду у уторак 15. (27.) јула 1886. ГОДИНА XXI.

СПОР ИЗМЕЂУ ПЕШТЕ И БЕЧА.

„Јанскијево питање“ порасло је тако нагло, отишло је толико у висину, да га данас многи не могу ни да достигну оком. Гледајте само, како су се развиле руке томе политичком питању. Кад дође до удараца, кресаће варнице на далеко, даље него што многи мисле.

Ми хоћемо данас да упозоримо на две ствари. Ко може да види далеко па загледа том „Јанскијевом питању“ у лице, тај ће видити, да то питање није Јанскијево, јер и не личи на њега. Питање које би се тицало само Јанскија, било би сићушно, оно не би никад узрасло толико, нити би имало оваки изглед. Такозвано Јанскијево питање, то је питање силе између Пеште и Беча, између Аустрије и Угарске.

Да кажемо у две речи истину. Мађари се данас осећају толико снажни и јаки, да траже већ неког уплива у војсци, а Беч је осетио ту намеру, поплашио се те силе, и гледа да њеном ширењу стане на пут. „Сад је време,“ то је девиза и једних и других, те је дошло већ до најозбиљнијег дипломатског судара.

Над гробом генерала Хенција, који је за време мађарске буне бранио Будим против Мађара, полагали су генерали заједничке војске и до сад венце, па су и до сад говорили беседе. Док су се у Пешти осећали слаби, они су то трпили; данас кад им нарастоше крила, устадоше против тога, назваше такав чин „сраман по Мађаре“ а министар председник је у отвореној саборској седници заступао исто мишљење. Повода за овако што било је и пре Јанскија, али што су Мађари до сад ћутали, томе је узрок, што се не осећаху толико снажни да то питање поведу. Из овога излази дакле јасно и разговетно: у чему се састоји „Јанскијево питање.“

Сокачке демонстрације по Пешти свршише се, и многи су се надали, да ће се у Бечу те демонстрације а још више одлучно Тисино држање у угарском сабору, узети у обзир. Но није се тако десило. У Бечу вису могли осорније подвикнути Мађарима, но што одиста учинише. Јански је аванзовао и то преко реда, а Еделсхајм Ђулаји је морао отићи у пензију.

Има их, који мисле да ће се то питање свршити сад тиме, што ће министар Тиса пасти или остати. Али се овде не тиче више Тисе, него далеко крупније ствари. Угарски сабор који је с Тисом на челу једнодушно осудио Јанскија, уплетен је у ту ствар. Јер онај, ког је сабор највећма осудио, тај је највећма унапређен.

Сабор у овај мах није на окупу. Али поједини посланици учинише већ све припреме да се у Будапешти 1. августа по н. к. одржи „велики народни збор, на коме би требала учествовати сва места из Угарске, и који би збор имао да реши: шта да ради грађанство услед пензионовања Еделсхајма а унапређења Јанског . . . То што ће се решити у Пешти, то ће бити лозинка за читаву Угарску . . .

Ствар је врло запета, а озбиљнија него што многи мисле. То најбоље доказује „Пестер Лојд“ од прошле недеље, који вели, да владина странка не сме да побегне испред питања Јанскијевог“. У том чланку отворено напада „П. Л“., хајде да кажемо, Беч и вели ово: Ко је унео политику у војску. Дали онај, који је осудио поступак Јанског, или онај, који унапређује тог генерала, који се умешао у протумађарске демонстрације. И кад се такав генерал награђује, не даје ли се тиме миг осталој војсци, да исто тако ради?“

Дакле не само Тиса, него ће и владина странка примити рукавицу, а опозиција је већ давно готова на све. Кад тако стоје ствари, онда нема сумње, да ће нам већ идући дани донети веома озбиљне заплете. Ми бележимо и — посматраћемо.

J. T.

Са нишке скупштине.

Београд 13. јула 1886.

Јуче, 11. јуна била је у Нишу веома бурна седница. Почела је у 4 сата по подне а трајала је до у мрклу ноћ. На дневном је реду била дебата о адреси. Предложене су биле две, једна од стране напредњака, друга од стране опозиције.

Адреса напредњака, управо адреса измајсторисане већине, садржи само одговор на поједине тачке престолне беседе. Обриче, да ће скупштина вазда бранити државне интересе и напредак. Захваљује се владару, што је у обрану државних интереса повео рат, изриче готовост да и у будуће жртвује све у име тих интереса а обриче да ће у престолној беседи наведене предлоге обавити у корист земље.

Адреса опозиције, мањине дубоко сажаљева, што су се створили узроци рату између Србије и Бугарске, **осуђује онако вођење рата, које нам је као последицу донело — Сливницу**. Затим тражи промену устава, и јача јемства за личну и имовну безбедност. Адреса мањине тражи даље штедњу у свима струкама, јер је то прека потреба. Даље тражи општинску самоуправу, као једини лек, да се у земљи створи прави и стални ред, и да се народ спасе од насртаја полиције. На крају се оштро осуђује цела досадања напредњачка владавина.

Адресу мањине бранили су Риста Поповић, Поп Марко, Димитрије Катић, др. Лаза Илић, Коста Таушановић и Велизар Кулдовић. Но њихови говори били су прекидани дивљом ларомом како напредњачких посланика, тако исто и лармом публике, јер је председник само напредњачким присталицама давао приступа у дворану. Поуздано сам дознао, да су међу том публиком били преобучени жандари и владини агенти, који су целу ту вику удешавали.

Адресу већине бранили су: Озеровић Чивутин, Вукашин Петровић покрштени Чивутин, и министри Чеда и Гарашанин. Нарочито се оба Чивутина и Гарашанин дерали на опозицију, како је она издајничка, како шурује с Бугарима, јер иначе неби смела ни могла тако говорити о својој адреси о рату и Сливници. „Патриотичке“ речи оба Чивутина примили су шпијони и жандари на галерији са бурним усклицима и довикивали су опозицији најгадније речи.

Гарашанин је говорио читав сат и највише је бранио рат с Бугарском и покушао да извини неуспех. Сви су због тог неуспеха криви, само влада — није. Кад је дошао до оног места, где је требало да се брани: „Зашто је влада потрошила новац, те није већу војску покренула,“ он се извињавао са Пашићем. Читао је неки проглас Пашића и Пеке Павловића из кога је хтео да докаже, како су Пашић и Павловић позивали народ на устанак. Гарашанин је то тако „вешто“ изнео, да је изгледало, да се није могло видити, да је Пашић тај проглас писао на месец и више дана пре рата, управо још пре бугарског устанка у Пловдиву. С тим извртањем покушао је дакле Гарашанин да се одбрани и тако је гадно денунцирао опозицију, као да је она свему крива.

На тај начин је Гарашанин и опет показао своју препреденост. У место да се брани, он је нападао и направио се читав тужилац против опозиције. По његовим речима опозиција је крива свему и без напредњака, опозија би била досад пропала.

Гласање је било поименично. Адреса већине примљена је са 82, против 37 гласова. Шесторица посланика уздржала се од гласања.

J.

Политички преглед.

„Народни збор“ у Пешти. Јавилисмо већ нашим читаоцима да се у Пешти већ у велико ради на сазиву и одржању „народног збора“, који ће донети резолуцију у Јански-Еделсхајмовој ствари. Основан је већ и одбор за припреме народног збора, који сваки дан држи седнице. Јуче у недељу требао се одржати збор за састав програма „народног збора“. Многи ђаци пак хтели су у суботу засебно одржати предконференцију, но то им је полиција забранила. Но они су ипак закључили да збор ма под којим околностима одрже и да позову пештанску, колошварску и загребачку (?!) свеучилишну омладину, да на „народни збор“ пошљу своје заступнике.

Против бугарског кнеза устала је отворено бугарска опозиција. Јавили смо већ под „славенским светом“ како се Бугари греше о „неприкосновеност“ кнеза Александра. Ево неколико места из чланка Цанковљевог листа „Сједињенија“ (бр. 9):

„Ако Каравелов жели знати, колко има услова за измирење с' Русијом то нека чује, да их има не мање већ 33. Главни је услов да се Бугарска ослободи кнеза Александра; јер је он узрок свију бугарских неудаћа. Он је узрок што се странке тако огорчено боре међусобно и да је свака могућност приближења и слагања искључена. Јест он је узрок што се ми са својим ослободиоцима неможемо да измиримо. А то је измирење неизбеживо, јер ми потребујемо заштиту и помоћ Русије, а ту велеважну корист нећемо жртвовати за љубав једне особе.“

Састанак дипломата. Сада се већ званично потврђује из Петрограда да ће се састати руски министар спољних Гирс са Калнокијем и Бизмарком.

Вести из места и са стране.

Са Бранковог гроба. Јуче 13. тек. мсца, била је на „Стражилову“ светковина у спомен трогодишњег преноса Бранкових костију. На жалост морамо одмах рећи, да је светковина била веома слабо посећена. Зазорно нам је и исписати број присутних које је човек врло лако могао избројати. Томе је донекле узрок, што је „приређивачки одбор“ у последњем часу изнео програм на јавност, а донекле и то, што је истог дана била црквена слава у манастиру Ковиљу, те је многи свет отишао тамо. Но поред свег тога је одржан програм на Стражилову. Ујутру је изведен код песникова гроба црквени обред и споменик је окићен венцима. За тим је био обед, а по подне се чула и песма. — Ми се надамо, да ће приређивачки одбор идуће године зараније предузети све нужне припреме.

Помађаривање српских места и отпор. Јављају нам из Чуруга: Чурушка општина добила је налог да промене име своје, да се зове „Csurog“ а не Чуруг и да такав печат одма набави. Најпре је овај налог читан пред општинским представништвом као да је од жупаније „заповест“ — и по томе готово да је већина оћутала, усвојила, јер није шала наредба је, а граничар је научио да слуша страшне заповести, — и господа у општинској кући набавише печат без скупштинског знања, печат Csurog. А кад се дознало за то одма је против тога призив учињен.

Хајдуци као новинари. „Познати хајдуци, браћа Солдатовићи, писали су уредништву „Н. Б Дневника“ писмо, које је писано у Г. Милановцу, а предано пошти у Крагујевцу. Писмо је датирано од 8. о. мес. У њему се вели да је оно истина што је „Самоуправа“ донела да је Жујић добио од Солдатовића претеће писмо. Вели се, да не само жена и деца но ни мрав му у кући неће остати. Уједно прете и многим другим посланицима, па и министрима; за посланике веле да се кући не враћају. Веле да им нико помоћи не може, „ни жандарми, ни полиција, ни војска, па ни сам бог да сиђе, ни он им не може помоћи.“ Моле уредништво „Дневника“ да тај њин „чланак“ отштампа, а они ће, веле, за све одговарати. Потписују се „Браћа Солда-

ЛИСТАК.

КАЈИШАР НА СЕЛУ.

(Прерада.)

Јесен је. На пространим банатским ораницама, које је још пре кратког времена красило злаћано класје, видиш сада само стрњику. Погледаш ли из даљине по овој широкој бескрајној равници видићеш како се по њој крећу чопорови оваца, а забели кад год и по који целеп спахинске марве. На банатском равном тлу, где је мало винограда, наступили су сада дани одмора, после дуге, тешке летње радње.

И село К. лежи у Банату, тој некадањој европској житници. Од „европске житнице“ постао је сад Банат леглом чемера и јада за Србина ратара, који као никад досада, баш из те „житнице“ јури у своју економску пропаст. Но није тако било навек у Банату. Банат је био земаљски рај за своје становнике, а његове плодне оранице давале су толико зрна, да се чак и гладни запад равио с њим. Но дошла су друга времена. Године оманула, насипи на Тамишу, Бегеју и Тиси попустили, те банатске равнице погри вода утамањујући силан усев. Дошла је и већа пореза, па егзекутори, па и најљући кајишари — Чивути. Притисло је све то ратара, па га као усијано гвожђе пече.

И К—чани вису избегли судбину осталих Банаћана и њих је притискао јад, те се једва још таворе под тим притиском.

Оманула и ова година, жетва није испала ни пола онако како се то очекивало, а егзекутор закуцао на вратима, па неће да оде док му се порција, дација, робија и бог те пита још шта не плати.

Баћа-Јова нашао се у великој неприлици. Милица му је већ дорасла за удају, а нашла се и згодна прилика, те треба да се још ове јесени сврше сватови. Осим трошкова које ће имати баћа-Јова око сватова, мораће пола летине продати само да зајази егзекутора и да плати Чивуту у вароши лањски дуг за свилу своје снаје, женице његовог јединца-мезимца Раде. Ту је дошо и црквењак Пера тражи поповину, саборске трошкове и пуно ситних и крупних плаћања за цркву. Све се то накупило баш сад, кад је баћа-Јови свака потурица нужна за кућу. Па несме се ни зрно тако олако расипати и продавати, треба да се сачува за семе, па богме треба да остане и за мешњу, јер нема ти горе кад паор човек нема брашна за лебац и за савијачу.

Баћа Јова је продао зрно, а задржао је од њега само толико колко му је, по његовом рачуну, за семе и живљење доста. Па ипак фалило му је неки 20 фор. да најнужније издатке око сватова покрије. Но то је баш најгоре, јер ратар најтеже добија готов новац, а кад га добије, обично га врло скупо стаје. Већ не дају ни штедионице у варошици. Рђаве су године, нема јемаца, а „вексла“ без њих не вреди ништа. Но ипак баћа-Јова мора доћи до тих 20 фор. Но како? Аха! Сетио се он већ сам, нетреба да му саветујете. Ту је Чива Иниг, даће он ако треба и више, само је мало интерес папрен, но баћа-Јови из ове коже никуда, кад мора бити мора. Није вајде мора отићи сутра Чивуту.

* * *

Иниг вам је лепо наместио дућанац. Баш на сред села, а једнокрилна врата гледају баш у „варошку кућу.“ Освануло је лепо пријатно јесење јутро, а Иниг се наместио на вратима од дућавца, пуши и чека оће ли кога у своју кајишарску мрежу уловити.

Његово црвено пегаво лице развуче се, зелене му очи засијају, кад опази иза ћошка ког ратара, но одма му се обрве скупе, лице добије жутит изглед, кад види да се ратар није упутио у његову смрдљиву ракијару.

Гле, после неколико тренутака Иницово се лице и опет разведри, очи му засјаше сјајем што личи погледу мачка кад оће на своју жртву миша да скочи, а на уснама му заигра презриви осмејак. Иза ћошка указао се баћа-Јова те ће правце Иницу. Нешто је опустио главу, а нову кабаницу стеже око себе, ка' да га тресе трећетница.

— Помоз' бог баћа-Јово, како, како! Јел' код куће све на миру, — довикнуће му још из далека Иниг.

— Вала да је богу, јесте. Само знаш, да је друкчије понела година било би боље. Овако незнам како ћемо дочекати пролеће.

— Јест боме рђаво, да горе неможе бити. Е мој баћа-Јово настала су зла времена, немож' поштен човек од своји руку да се зарани. Зло је то свуд, неможеш новца да створиш, па ма од силног посла одерао обе руке.

— Враг је тај новац. Ето ви'ш Иниге шта је код мене. Ваљда си већ чуо да се моја Милица удаје за Панту Ђукићевог. Па треба трошка, а ја, та знаш ко отац, оћу да удомим своје дете чесно и поштено, како то већ кипира понашим српским обичајима. Фали ми још двајест воринти, па сам дошо Иниге да ми даш. Знаш неће ти бити криво, ја враћам поштено.

— Та но но баћа-Јово, знам ја да ти нећеш оманути кад кажеш, али — право да ти кажем, немам ни сам. Па после 20 фор. велик је то новац у садашње време.

— Ај наопако па шта ћу онда радити, кад ни ти немаш.

— Чекај, чекај баћа-Јово. Пробаћемо још дал се може. Идем код Аврама, можда ће имати он. Пиј ову ракију, добра је, није проста „комадара“ или „дугачка“, ја је не продајем. Пиј само, ја сам већ од јутрос доста натезао флашу.

товићи“ па и немачки „Gebrüder Soldatovits“, „народни добротвори, душмански злотвори“. Ми ову пикантерију саопштавамо, а ко зна ко је ово писмо писао, и бог зна да ли су то баш Солдатовићи“. — Тако доноси о овој ствари „Самоуправа“.

Трговачки збор у Сомбору. У недељу на Илијин дан (20. јула) биће у Сомбору трговачки збор. Предмет саветовања ће бити: оснивање местне и опште српске трговачке заједнице. — Уверени смо да ће овај збор што обилатије бити посећен.

Српска беседа у Доњој Тузли. Српско црквено певачко друштво у Дол. Тузли у Босни јавља нам позивницом, да на Илијин дан приређује „беседу“ у корист свога фонда. Распоред је врло одабран а нарочито нам је мило, што прво место распореда заузима говор г. Ристе Јовановића.

Гостовање г. Лазе Поповића у Новом Саду. Немачко позоришно друштво под управом г. Дубе представљаће у среду 16. (28.) јула у башти овдашње српске читаонице „Низ Бисера“. У том комаду приказиваће као гост г. Лаза Поповић управитељ срп. нар. путујућег позоришта улогу Јована слуге на српском језику а остали ће приказивати немачки. — На ову заиста занимљиву представку упозорујемо нашу публику.

Убијство. Наш дописник из Фелдварца Слободан, пише нам: Чули сте о грозном убијству ономадашњем, које се овде догодило. Оћу потање да вас данас известим о њему. Ово чиним тим пре, што су „оце-убијце“ ретке. Премда ћете из нижих редова видети, како се ствар развила и какво је данас мишлење у опште о истоме. Становник овдашњи Гаја Маријански имајући два ожењена сина у кући, не могаше се њима сложити. Зато старијег сина искључи пре годину дана из куће, давши му салаш и два ланца земље на ужитак. Међутим подбадан од млађег сина, који му је у кући остао, често се са старијим и после завађаше. Тако се овде у опште прича. Тако једном са тим млађим сином својим ухвати старијега негде у риту и ту га због неких оваца љуто истуку. Овај тужи суду, те отац мораде досуђену му глобу платити, а млађи син одлежа неколико дана у затвору. После тога се и омраза све даље развијала. Ове године сигурно је у последње време и свој вршак достигла. Повод је томе био, на сваки начин тај, што је Гаја хтео и додељена два ланца од свога стар. сина да одузме и да му ни бразде на ужитак не да. Почем у опште сва земља није Гајина тековина, него његовог оца, дакле дечија дедовина, дођу и до суда. Али док суд још целу ствар расправља, Гаја подбадан од млађег сина, хтеде спор ускорити и силом од сина свога и додељени му залогај одузети. Зато га чешће изазиваше. Тако неколико дана пре убијства, отиде са својим млађим сином старијем на салаш, навали му рећи, на кућу и живот. Живину силну побије, зверски лупајући по вратима и прозори, изазивајући га сигурно, да се као своји огледају. Но старији се син уздржа, нехтевши, ни напоље изаћи. То је предходило убијству, као што се прича. Ономадне, у недељу после подне, науми Гаја са свим крај да учини. Нађе из фамилије двоје кола мобе и са својима оде са млађим сином и сестром својом на салаш, да летину са два ланца земље за коју је држао да је још у крстинама — потовари и својој кући однесе. Ту дође до грозног догађаја о чему се данас разно приповеда. — Летину не нађоше у крстинама, него на салашу у стогу саденуту. Моба на одвраћање да у стог не дира, него нека мане и суд дочека — уклони се. Он пак са млађим сином и сестром својом оде на салаш и хтеде стог развађивати и на кола товарити. Сад наступи грозан призор. Пушке, револвери — шта ли запуцаше. Гаја на месту остаде мртав а млађи син му доби љуту рану у главу Очевидаца, који би хтели и могли истину рећи, како је том приликом било — нема. Једино беше при томе призору сестра Гајина, а тетка дечија. По њеном казивању не стоји да је син убио оца, него неки други човек, који се ту код сина на салашу десио — рођак женин. Међутим тврди, да је жена стар. сина — млађег ранила и шта више, револвером још била. Како је у самој ствари, ја вам сад не могу рећи. Толико само — како се говори. — Пошто је стар. син одма после догодившег се призора сео на кола са женом и рођаком њеним и некуда са салаша отишао, држало се да ће у Бечеј суду да се пријави. Али он то није учинио. У вече су били већ опет на салашу сви троје. После се тек дознало, да је збиља у Бечеју био, али не суду да се пријави, него ишао беше адвокату на савет. Тек после дан-два дошли бех жандарми те њега и жениног рођака отерали у Бечеј. Како ће суд цео догађај решити — идемо да видимо.

Кратке вести. Против избора општинских представника у I. и V. изб. срезу у Кикинди уложио је протест г. А. Удицки. — У Кикинди је изгорела кућа где назарени држе своје скупштине — „Хунгарија“ удеоничарска штампарија и књижара у Кикинди банкротирала је. — Србин Јован Вучинић кр. рачунарски официјал I. разреда умро је у Загребу. Покојник беше ваљан Србин. Лака му земља! — На Цетињу су довршени са врло добрим успехом гимназијски испити. — У Бос. Крупи је упражњено место српског вероисп. учитеља или учитељице, плата је 480 ф. стан и башта. — На станици Шато ла Ваље у Француској искочио је жељезнички влак из шина. 2 су човека убијена, многи су пак рањени. — Ново буршко позориште у Бечу отвориће се идуће године у јесен.

Народна просвета.

Извештај

срп. академ. друштва „Зоре“ у друштвеној години 1885-6.

Друштво је отпочело свој овогодишњи рад 24. октобра 1885. год. главном скупштином, на којој се конституисало. Почетком године уписало се 54 члана, до свршетка године остадоше до 49 па броју.

Како се по штатутима друштво тек сваке друге недеље састаје, то је у овој години било две главне редовне и шест ванредних скупштина, што је доказ, да је више рађено на санирању погрешака у самоме друштву, које пречише рад друштвени према истакнутој цељи. Осим тога имало је друштво две свечане и пет редовних седница.

Због прилика, у којима се Српство у овој години кретало, прославило је друштво дан св. Саве на најскромнији начин. Тога дана пре подне бише друш. чланови у овдашњој руској капели на служби св. Сави а у вече држана је свечана седница. Члан друштв. М. Радуловић говорио је о значају тога дана, прешав у кратко српску историју и важније моменте у њој. Поред неколико песама, што се чуше у забавном делу, гђица Сида Илићева, ученица бечког конзерваторијума, уметном свирком на гласовиру а особито српским песмама, донела је највише забави ове, иначе скромне свечаности. Нека је овим речена благодарност уметници српској на љубави, коју је друштву учинила.

Друга свечана седница сазвана је у спомен дру Јовану Суботићу. Члан друштв. Р. Врховац читао је о животу и раду дра. Јов. Суботића. Са ове седнице изразило је друштво писменим путем своје саучешће породици цењеног покојника.

Као сваке године, тако и ове, изнело је друштво 2. Новембра венце на ст. Марксово гробље и и њима окитило гробове Вука Ст. Караџића, Зарије Јовановића-Чиче и Ђорђа пл. Стојаковића а на појутарје св. Николе дало је у овдашњој руској капели парастос своме добротвору Николи Марковићу.

Осим поменутих радова на свечаним седницама, били су још ови на днев. реду:

Члан друштв. И. Димић читао је одломке из своје студије „Народно бојење у Срба“, што се сад налази у „Матице српске“ на оцени.

Члан друштв. П. Радојчевић читао је свој приказ књиге „На се́лу и пре́лу“ од П. Адамова. После дискусије и критике примљен је овај рад са неким изменама у друштв. архиву.

Члан друштв. А. Стојковић пријавио је свој реферат о књизи „Hongrie — politique et sociale“ од Анцела де Губернатиса. Читање овога рада би забрањено.

Г. Никола Ђурић читао је, као гост, одломке из своје најновије трагедије „Кринке“.

Један од најважнијих предлога у овој години беше предлог друштв. члана М. Симоновића о сабирању народних умотворина из свију крајева српских. За две године биће равно 25 година како постоји друштво „Зора“. Друштво ваља да прослави двадесетпетогодишњицу свога опстанка. Буду ли повољне прилике, друштво би имало тада да употреби сакупљени материјал. Сљедеће године имао би се образовати одбор у ту цељ, да све, што се сакупи и друштву уступи, на се прима и уређује.

Ове године има друштво да забележи у своју читуљу бившег вредног члана свог Бранка Константиновића stud. med. који је умрьо 15. јуна код свога брата у Панчеву. Са своје седнице од 28 јуна изразило је друштво своје саучешће брату покојникову са породицом. На истој седници закључено је, да се покојнику даде парастос у овдашњој руској капели.

Друштво је и ове године издржавало своју читаоницу. Примало је мал' не све српске листове и то већином по половичну цену или само уз плаћење поштарине. Осим тога била је заступљена у опће словенска литература, а нарочито руска.

Нека је на овом месту уједно речена благодарност свима власницима листова, који су или бесплатно или по обаљеној цени слали друштв. Читаоници своје листове.

Друштв. књижница умножена је споља добитком од 150 ком. књига, које су престанком срп. радничког друштва у Бечу постале својином срп. академ. друштва „Зоре“. Осим тога послао је г. Љуб. П. Ненадовић друштв. библиотеци своја целокупна дела а г. Владан Ђорђевић три ексемплара своје књиге „Историја српског војног санитета.“ Књига четврта. Нека је овим изречена благодарност г.г. ауторима, који не заборављају друштва „Зоре“.

У Бечу 20. јула 1886.

Андрија Штековић, тајник. **Радивој Врховац,** председник.

Трговина.

Извештај рада од Костовића и друга

у Будим-Пешти

од 12. (24.) јуна 1886.

Инкасо, комисионска и агентурна радња. Давање предујма.

Тенденција шеничне радње беше у почетку ове недеље посве чврста. Млинови развијаху добру вољу за куп. Стара роба остаде по пријашњим ценама, дочим нова већ на почетку недеље 10 новч. изгуби.

Усљед приспелих ослабљених курсова из иноземства, изгуби се битно воља за куп, тенденција олабави те стара као и нова изгубише знатно цене све до свршетка ове недеље.

Код промета од 80.000 м. п. уназади се цена новој шеници за 35—40 н. а старој за 25 н.

Раж стара прилично непромењива, нова 10 до 15 н. јефтинија, и бележе обе врсти средња роба 5 ф. 80—90 н., боља 6 ф. 10—15 н.

Зоб 10 новч. јефтинија, подчињена 5 ф. 50 до 70 н., меркантил 5 ф. 80 н. до 6 ф., прима 6 ф. 40 нов.

Јечам за храну стари 5 ф. 40—60 н., нови 5 ф. 20—30 н.

Репица банатска. Тенденција мирна и непромењива до 8 ф. 50 н.

Термини хране.

Јесенска шеница 7 ф. 57—58 н., пролетња 8 ф. 7—8 н. Кукуруз за мај-јуни 5 ф. 41—42 новч. Пролетња зоб 5 ф. 98 н. до 6 ф.

*

Стање летине. Наш дописник из Фелдварца „Слободан“ пише: Овогодишња летина задовољава становништво месно потпуно. Како нам је атар поштеђен био од природних непогода, остала је рана у целости својој. Шеница се добро плаћа; по две мерице (вике) и понегде више од крста. Зоб тако исто добро стоји. Јечам је нешто лошији, сигурно што у време није добио довољно кише; она шестонедељна суша га је убила, али је опет прилично дотерао. Народ се нада да ће и кукуруз добро родити. За сад је потпуно задовољавајући. Сад би му требало само још мало кише, да још бољи буде. Јер остане ли ова суша још за дуго, говори се, да ће кукуруз зло проћи. — Летина је мал те не сва већ готова — овршена. Особито који су на машини радили. У опште ове је године нешто брже ишла пољска радња, што скоро не беше случај.

Најновије вести.

— **„Народни збор“ у Пешти.** Одбор за сазив „народног збора“ одржао је јуче у недељу скуп, који се одликовао многобројном посетом. Скуп је отворио председник одбора Полоњи. После говорника усвојено је као основ резолуције за „народни збор“ у главном ово: Да се изјави огрда и негодовања, над војничким наредбама, које су повредиле достојанство Мађара и њихова уставна права; да Мађари нађу гаранције у војсци за очување његовог достојанства и устава; — да се учврсти слога између грађана и војске, и да се у војсци призна државноправни положај Угарске према Аустрији. Ова основа за резолуцију усвојена је и издат је проглас за одржавање „нар. збора“ 1. августа.

Из Острогона, Столног Београда и Сегедина јављају, да се и тамо ради на одржању „народног збора.“

„Фигетленшег“ доноси у 205. броју чланак, у ком се жели да се не пропусти згодна „згодна прилика“ већ да се тражи самостална војска за Угарску.

— Јављају из Софије да је бугарска војска позвана на редовне вежбе, које почињу 25. јула.

— Напредњачка већина српске скупштине дала је влади индемнитет за наредбе издане у рату. Скупштина је прешла на расправу о оверовљењу посланика.

— Салисберијеви покушаји да Хартингтон ступи у кабинет са отцепљеним Гледстоновцима, остао је без успеха. Хартингтон неће да уђе у Салисберијев кабинет.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 14. јула у вече.)

Фијума. Од јуче оболело је од колере 3, а умрла 1 особа.

Ниш. На предлог верификационог одбора уништила је напредњачка већина све предложене спорне изборе, осим два, која су за законита проглашена. После овога прочитао је Гарашанин краљев указ, којим се скупштинска сезона за 1886. отвара 27. јула. Нова сесија наставља сутра законодавни рад.

Лондон. Хартингтон је изјавио да ће само онда ступити у Салисберијев кабинет, ако се ирски предлози пре поднашања у парламенту, њему предаду за преглед. За министра спољних послова споминју Норткот (гроф Идеслеј).

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Срп. прав. црвв. школ. општина молска (у Бачкој жупанији) потребује црвв. певца са годишњом платом од 300 фор. а. вр. Дужност певца биће како у недељном и празничном, тако и свакидашњем црвв. богослужењу појање и читање обављати, и помагати учитељу појања у обучавању школ. деце у црвв. појању. Од самртничког опела у цркви 40 н. а код куће 20 н. има добити награде од оних, који га позову. — Ко жели изабран бити, нека дође и нека се појањем у цркви пр поручи и до 1. (13.) августа т. г. подписаном црвв одбору писмено пријави. У Молу 10. (22.) јула 1886 г.

1—3 **Црвв. одбор.**

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место вероисповедне школе у Ловри, којим је скопчана годишња плата 340 ф., слободан стан са баштом, 15 јутара ораће земље, на коју учитељ порезу плаћа, 12 ф. за перовођство, дрва за огрев т. ј. 500 пиртла, од венчања и погреба 50 нов., и друга штола уз свештеника.

Учитељу у дужност спада: децу у прописаним за народ. школе предметима како свагдању тако и недељну настављати, у цркви појати и децу у истоме поучавати.

Просителји који желе ово место получити, нека своје ваљано инструиране молбенице и да су испит из мађарског језика положили, најдаље до Преображења, у који ће се дан и избор обавити, потписаном поднесу.

У Ловри (Lőré) 8. јула 1886. п. п. Ráczkeve.

Милош Мојић, председник.

2—3

Част ми је п. т. публици до знања ставити да сам

ГОСТИОНУ КОД „КАМИЛЕ“

од 1. августа 1886. узео на више година под закуп, и да ћу је лепо у ред довести.

У главном трудићу се, да своје поштоване госте са добрим јелом и пићем, а тако исто и са умереном ценом потпуно задовољити могу.

С поштовањем

М. Профума гостионичар.

1—1

ПРОДАЈА ОВАЦА.

Пошто ради велике старости даље чобановати немогу, продајем из слободне руке мој чопор ваљано одабраних и подпуно здравих оваца које сам слободно одгојио, те које за домазлук препоручујем тога ради, што међу осталим 80 комада женски јагњаца имаде.

У Чортановци 11. (23.) јула 1886.

2—3 **Илија Мићин-Палац.**

— Е па хвала, баш да видим каква ти је мученица.

Баћа-Јова је добро натегао, па сео на клупу, да дочека Ицига. Ициг је међутим већ изишао из дућана, и у брзим корацима замакао за ћошак. Но Авраму ипак није отишао, већ је извадио из свог прљавог буђелара две десетице, па се лагано вратио натраг.

— О боже, што ти има страшљиви људи. Једва је дао Аврам новац. Вели пропашће му. Кажем ја њему, да код тебе неће пропасти, ајак он се противи, док ја нисам стојо добар за тебе. Ево новци, само је интерес мало велик. Но ништа, да ће бог здравља, вратићеш ти то. Ајде у собу да потпишеш „облигацију“ на 50 фор.

Баћа-Јова се мисли. Што је много много, на 20 фор. 30 фор. интереса то само Чивути ишту. Но шта ће, новац тек мора имати.

— Дај перо, да потпишем то писмено, па да се журим код оваца.

Кад је обвезница била потписана почне Ициг задржавати баћа-Јову, да испију још флашу „мученице“ у здравље младенаца — Милице и Панте.

Баћа-Јова пристаје. Мило му што је дошао до новца, па је заборавио и на овце.

Разговор је текао живље. Ракија је ушла у главу, баћа-Јова је био весео.

— Знаш баћа-Јово шта, остави ти ту кабаницу мени у залогу, па начасти облигација, да немамо са судовима посла.

Баћа-Јови се допада Ицигов предлог, скида кабаницу, прими место облигације неку стару хартију, па оде спокојан кући.

У јутру, кад се испавао, видио је да је за 20 фор. заложио кабаницу и обвезницу од 50 фор. Пожури се Ицигу да иште кабаницу, но овај се продера на њега, да му ту не зипара, незна он ни за какву кабаницу, већ нека се боље стара да му плати дуг.

Баћа-Јова је отишао снужден кући, где се већ у велико приправљало за сватове.

Сватови се и одржали. Било је весело, само је баћа-Јова жалио своју кабаницу и грозио се при помисли да га је Чива са облигацијом уловио у своју мрежу. Плашио се да га Чива не упропасти.

Од чега се баћа-Јоза бојао, није се ни убојао.

* * *

Кад сам пре неки дан путовао кроз К. видео сам да је баћа-Јовина кућа претворена у Ицигову крчму, а где су Јовине стаје биле, дижу се Ицигови магазини, пуни хране, српске муке.

Сељани ми разјаснише шта је у ствари. Баћу-Јову је Ициг упропастио, кућу, овце и земљу му на добош купио, а Јову отерао у слуге.

Баћа-Јова је сад на Ициговом салашу — одацija.... **И. И—ћ.**

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић — Одговорни уредник Јаша Томић — Српска штампарија дра Светозара Милетића